

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

અમદાવાદ ખાતેની ગુજરાત ઉચ્ચ ન્યાયાલયમાં

આર/પ્રથમ અપીલ નં. ૧૦૬૧/૨૦૧૬

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. જી. શાહ

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨.	શું આ ચુકાદો રિપોર્ટરને રીફર કરવું કે નહીં	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

પોચાભાઈ છગનભાઈ ભરવાડ

વિરૂદ્ધ

મામચંદ તે અમરસિંહ ના દિકરા (નોટિસ ની બજવણી જતી કરવામાં આવેલ છે)

=====

ઉપસ્થીતી:-

અરજદાર(રો) નં. ૧,૨,૩,૪,૫,૬ માટે શ્રી એચ. એમ. શાહ (૩૯૯૭)

અરજદાર(રો) નં. ૧,૨,૩,૪,૫,૬ માટે શ્રી કુણાલ એસ. શાહ (૫૨૮૨)

સામાવાળા નં. ૨ માટે શ્રી સંદીપ સી. શાહ (૭૯૨)

સામાવાળા નં. ૧ માટે નોટિસ રદ કરવામાં આવેલ છે.

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. જી. શાહ

તારીખ - ૧૦/૧૦/૨૦૧૮

મૌખિક ચુકાદો

૧. અપીલકર્તાઓ માટે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી કુણાલ એસ.શાહ અને સામાવાળા નં.૨ માટે વિદ્વાન એડવોકેટ શ્રી સંદીપ સી.શાહને સાંભળવામાં આવ્યા. રેકૉર્ડ ધ્યાને લીધો.

૨. આ કામના અપીલકર્તાઓ એમ.એ.સી.ટી., આણંદ સમક્ષ એમ.એ.સી.પી. નં.૩૮૪/૨૦૦૭ માં મૂળ દાવેદારો છે; જ્યારે, સામાવાળા નં.૧ એ અકસ્માતમાં સંકળાયેલા વાહન ટ્રક નં. ચુપી-૧૫ડી-૨૦૩૧ ના ડ્રાઈવર - કમ - માલિક છે અને સામાવાળા નં.૨ એ આવી ટ્રકના વીમા કંપની છે. અપીલકર્તાઓ - દાવેદારોએ મૃતક વજુભાઈ પોચાભાઈ ભરવાડ માટે મોટર વાહન અદિનિયમ, ૧૯૮૮ ('એમવી એક્ટ', ટૂંકમાં) ની કલમ ૧૬૬ હેઠળ દાવો રજૂ કરીને વળતર પેટે રૂ.૧૦ લાખની રકમનો દાવો કર્યો છે. ટ્રિબ્યુનલે આક્ષેપિત ચુકાદા દ્વારા વળતર તરીકે રૂ.૫,૨૫,૦૦૦/- ની રકમ મંજૂર કરી હોવા છતાં, વળતરની રકમથી નારાજ થઈને, દાવેદારોએ તારીખ ૦૮/૦૨/૨૦૧૬ ના રોજ આપેલ હુકમનામા સામે આ પ્રથમ અપીલ દાખલ કરી છે.

૩. દાવેદારોએ તેમની અરજીમાં એવો દાવો કર્યો છે કે મૃતક વજુભાઈ ખેતીકામ તેમજ દૂધ વેચીને પશુપાલનની પ્રવૃત્તિઓ કરતા હતા અને ડ્રાઈવર તરીકે ભાડેથી વાહન ચલાવીને વાર્ષિક રૂ.૨ લાખ કમાતા હતા. તેથી, બનાવ સમયે મૃતકની ઉંમર આશરે ૪૦ વર્ષની હતી ત્યારે, દાવેદારોએ વળતર માટે રૂ.૧૦ લાખનો દાવો કર્યો છે, જેમાં તેમના વાહનને થયેલા નુકસાન પેટે રૂ.૩૮,૦૦૦/-, વાહન દ્વારા થતી આવકના નુકસાન માટે રૂ.૩૦,૦૦૦/- અને અકસ્માતના સ્થળેથી એર મારફતે પીડિતના મૃતદેહને લાવવાના વાસ્તવિક ખર્ચ પેટે રૂ.૪૦,૦૦૦/-, તેમજ મૃતદેહ લાવવા માટે લખનૌ ગયેલા સંબંધીઓના ખર્ચ પેટે રૂ.૨૦,૦૦૦/- અને ક્ષતિગ્રસ્ત વાહનને લખનૌથી લાવવા માટે રૂ.૧૫,૦૦૦/- નો સમાવેશ થાય છે.

૪. સામાવાળા પૈકી કોઈએ પણ આ હુકમનામાને પડકાર્યો ન હોવાથી, એવું માનવાને કારણ છે કે ઘટનાના સ્વરૂપ, તેના પરિણામ અને વીમા કંપનીની જવાબદારી અંગે કોઈ વિવાદ નથી અને તેથી, તે વિગતોને અત્રે પુનરાવર્તિત કરવી બહુ મહત્વની નથી, સિવાય કે એ યાદ કરવું કે પીડિત વાસ્તવમાં

ભાડેથી વાહન ચલાવતો હતો, તેથી તે પ્રવાસ પર હતો, ખંભાતથી દિલ્હી, હરિદ્વાર, લખનૌ વગેરે ખાતે પોતાનું વાહન નં. જીજે-૨૩ટી-૯૬૩૭ ચલાવી રહ્યો હતો. આવા પ્રવાસ દરમિયાન, તારીખ ૦૫/૧૧/૨૦૦૫ ના રોજ, લખનૌ-સીતાપુર રોડ પર, નવલગામ નજીક, અકસ્માત સર્જનાર ટ્રકના ડ્રાઈવરે પૂર્ણ ઝડપે, બેદરકારીપૂર્વક આવીને પીડિત દ્વારા ચલાવવામાં આવતા વાહન સાથે ટક્કર મારી હતી, જેના પરિણામે પીડિતનું સ્થળ પર જ મૃત્યુ થયું હતું. પીડિત વાસ્તવમાં રેકૉર્ડ પર વાહન ચલાવવાનો વ્યવસાય કરતો હતો અને જ્યારે તેના મૃતદેહને લખનૌથી અમદાવાદ લાવવા માટેની એર-ટિકિટ અને બોર્ડિંગ પાસ રેકૉર્ડ પર એક્ઝિબિટ - ૬૦ અને ૬૧ પર રજૂ કરવામાં આવ્યા છે તે સમજવા માટે આવી હકીકત યાદ કરવી જરૂરી છે.

૫. બંને પક્ષોને પુરાવા રજૂ કરવાની મંજૂરી આપ્યા પછી અને પોલીસને ઘટનાની જાણ, ઇન્કવેસ્ટ પંચનામું, અકસ્માત સ્થળનું પંચનામું, પીએમ નોટ, વીમા પોલિસી, જન્મ તારીખનું પ્રમાણપત્ર, પરિવારનું રેશનકાર્ડ અને પ્રશ્નગત વાહનની આરસી બુકના સ્વરૂપમાં રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ

દસ્તાવેજી તેમજ મૌખિક પુરાવાઓની સમીક્ષા કર્યા પછી, ટ્રિબ્યુનલે મૃતકની આવક રૂ.૪,૦૦૦/- ગણી છે અને તેના અંગત ખર્ચ પેટે ૧/૩ ભાગ બાદ કર્યા પછી, નિર્ભરતાના ગુકસાન માટે રૂ.૪,૮૦,૦૬૦/- મંજૂર કર્યા છે. ટ્રિબ્યુનલે પરંપરાગત/કન્સોર્ટિયમ ચાર્જ તરીકે રૂ.૨૦,૦૦૦/- (+) પ્રેમ અને સ્નેહના ગુકસાન માટે રૂ.૧૫,૦૦૦/- (+) અંતિમ સંસ્કારના ખર્ચ માટે રૂ.૧૦,૦૦૦/- પણ મંજૂર કર્યા છે, આમ, કુલ રૂ.૫,૨૫,૦૦૦/- મંજૂર કર્યા છે.

૬. તેથી, જ્યારે ટ્રિબ્યુનલ આવા પરંપરાગત મથાળાઓ હેઠળ વ્યાજબી રકમ મંજૂર કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે અને એસ્ટેટના ગુકસાન તરફ કોઈ રકમ મંજૂર કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે, ત્યારે એ સ્પષ્ટ થાય છે કે ટ્રિબ્યુનલ વ્યાજબી અને યોગ્ય વળતરની રકમ આપવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે. તેવી જ રીતે, જ્યારે ટ્રિબ્યુનલે પીડિતની માસિક આવક રૂ.૧૬,૦૦૦/- થી ઘટાડીને રૂ.૪,૦૦૦/- કરી દીધી છે, આવક અંગેના વિશિષ્ટ પુરાવાના અભાવને ધ્યાનમાં રાખીને, ટ્રિબ્યુનલ પીડિતની ઉંમર અને જીવનમાં તેની ભવિષ્યની સંભાવનાઓને ધ્યાનમાં લેવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે અને તે દ્વારા, આવા માર્ગ અકસ્માતના

પીડિતોની ભવિષ્યની આવક ધ્યાનમાં લેવા માટે ભારતના નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના કેટલાક ચુકાદાઓ પર આધાર રાખીને, તમામ રીતે, માનવ મૃત્યુ માટેનું આ હુકમનામું યોગ્ય અને વ્યાજબી નથી.

૭. વળતરની રકમનો સવાલ છે ત્યાં સુધી, અપીલકર્તાઓ એવા કેસ સાથે સામે આવ્યા હોવા છતાં કે પીડિત મહિને રૂ.૧૬,૦૦૦/- એટલે કે વાર્ષિક રૂ.૨,૦૦૦,૦૦/- કમાતો હતો, એવું માની શકાય નહીં કે જે વ્યક્તિ પોતાનું વાહન ભાડે ચલાવે છે અને હરિદ્વાર સુધી લાંબા પ્રવાસે જાય છે અને તે જ સમયે આ બધી પ્રવૃત્તિઓમાંથી એક સાથે રૂ.૧૬,૦૦૦/- કમાવવા માટે પશુપાલન અને ખેતીકામની આવક મેળવવાની પ્રવૃત્તિ પણ કરે છે. તેથી, ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલી વિવેકાધીન ધારણાને ખલેલ પહોંચાડવાનું મને કોઈ કારણ જણાતું નથી, જેણે દાવેદારો દ્વારા કરવામાં આવેલી રજૂઆત મુજબ ગમે તે કમાણીની પ્રવૃત્તિમાંથી મૃતકની નિયમિત અને કાયમી આવક ચોક્કસપણે દર મહિને રૂ.૪,૦૦૦/- થશે તેવું ઠરાવવા માટે તેની સમક્ષના સાક્ષીઓની તપાસ કરી છે. પુરાવા નોંધનાર ટ્રિબ્યુનલના વિવેકાધીન અને અનુમાનિત કાર્યને

આપણે ખતેલ ન પહોંચાડીએ તો પણ, જો આપણે માસિક આવક રૂ.૪,૦૦૦/- ગણીએ, તો એ સ્પષ્ટ થાય છે કે નેશનલ ઇન્સ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરૂદ્ધ પ્રણય સેઠી અને અન્ય, (૨૦૧૭) ૧૬ એસસીસી ૬૮૦ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં ભારતના નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતની કુલ બેંચના ચુકાદા પર આધાર રાખીને, ભવિષ્યની આવક તરીકે આવી રકમમાં ૨૫% ઉમેરવાની જરૂરિયાત છે. તે મુજબ, નિર્ભરતાના નુકસાન માટેની ગણતરી નીચે મુજબ ગણવામાં આવશે:-

અકસ્માતની તારીખે વાસ્તવિક આવક તરીકે રૂ.૪,૦૦૦/- (+) ભવિષ્યની આવક તરીકે આવી આવકના ૨૫% એટલે કે પીડિતની સરેરાશ કમાણી ક્ષમતા તરીકે રૂ.૫,૦૦૦/- . તેથી માસિક નિર્ભરતા રૂ.૩,૫૦૦/- થશે અને પીડિતની ઉંમર ૪૦ વર્ષ હોવાનું ધ્યાનમાં લઈને યોગ્ય ગુણક તરીકે ૧૫ લાગુ કરવાથી, $(રૂ.૩૫૦૦ \times ૧૨ \times ૧૫) = રૂ.૬,૩૦,૦૦૦/-$ થશે.

૮. તેથી, અપીલકર્તા – દાવેદાર કમાણીની ક્ષમતાના ગુકસાન પેટે રૂ.૬,૩૦,૦૦૦/- મેળવવા માટે હકદાર છે. તેવી જ રીતે, દાવેદાર પ્રણય સેઠીના કેસ (ઉપરોક્ત) મુજબ તમામ વિવિધ પરંપરાગત મથાળાઓ હેઠળ રૂ.૭૦,૦૦૦/- ની કુલ રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે, દાવેદારો અકસ્માતના સ્થળેથી પોતાના ઘરે સગા-સંબંધોની હાજરીમાં એર મારફતે પીડિતનો મૃતદેહ લાવવા માટે રૂ.૩૦,૦૦૦/- (+) પોતાના વાહનને થયેલા ગુકસાન માટે અને તેને પોતાના ઘરે લાવવા માટે રૂ.૨૫,૦૦૦/- મેળવવા માટે પણ હકદાર છે, કારણ કે તેમને પોતાના ગુકસાનના દાવા પેટે રૂ.૭૨,૦૦૦/- પહેલેથી જ મળી ચૂક્યા છે, જેથી કુલ રકમ રૂ.૭,૫૫,૦૦૦/- થશે. તેથી, અપીલકર્તા – દાવેદાર વળતર તરીકે કુલ રૂ.૭,૫૫,૦૦૦/- ની રકમ મેળવવા માટે હકદાર છે.

૯. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, પ્રથમ અપીલ અંશતઃ મંજૂર કરવામાં આવે છે. આથી, આક્ષેપિત હુકમનામામાં સુધારો કરવામાં આવે છે જેથી એ બાબતની પુષ્ટિ થાય કે દાવેદાર અકસ્માતની તારીખથી વસૂલાત સુધી ૯% વ્યાજ સાથે તમામ સામાવાળાઓ પાસેથી સંયુક્ત રીતે અને

વિભક્ત રીતે વળતરની કુલ રકમ તરીકે રૂ.૭,૫૫,૦૦૦/-
મેળવવા માટે હકદાર છે.

૧૦. વીમા કંપનીએ આ રીતે મંજૂર કરાયેલી રકમ વ્યાજ અને
પ્રમાણસર ખર્ચ સાથે આજથી ૧૨ અઠવાડિયાની અંદર જમા
કરાવવાની રહેશે.

૧૧. આર એન્ડ પી તાત્કાલિક સંબંધિત ટ્રિબ્યુનલને પરત
મોકલી આપવા.

(ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. જી. શાહ)

વિનોય બી પિલાઈ

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.